

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

«26» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

З НАВЧАЛЬНОЇ ПОЛІТОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти .
за освітньо-професійною програмою Політологія .
спеціальності 052 Політологія .
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки .
мова навчання українська .

Розробники програми:

Вадим МАРКІТАНТОВ, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та філософії, факультетський керівник практик.

Робочу програму обговорено і затверджено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 8 від 26 серпня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Ольга ВІННІЧУК

ВСТУП

Робоча програма навчальної політологічної практики розроблена для здобувачів вищої освіти III курсу історичного факультету денної форми навчання, які навчаються за освітньо-професійною програмою Політологія ОС «Бакалавр» ОП Політологія спеціальності 052 Політологія на основі наскрізної програми практики спеціальності.

Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12. 1994 р.), «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, «Інструкції № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики» від 13.01. 2021 р. за № 6-ОД. Вона враховує знання, отримані студентами з курсів основи демократії та громадянські компетентності, публічна політика, правові основи професійної діяльності, інформаційні та комунікаційні технології в політиці, партологія.

Програма визначає мету, завдання, компетентності, терміни проходження і бази практики, регламентує процес її проходження, зміст практики, перелік документів та їх взірці, які ведуть здобувачів вищої освіти під час практики, обов'язки практикантів і керівників практики, правила техніки безпеки, вимоги до звіту про практику, критерії оцінювання результатів практики та порядок підбиття підсумків практики.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Основна мета практики здобувачів вищої освіти II курсу історичного факультету (напрямок 052 Політологія) полягає у набутті ними професійних умінь і навичок на основі отриманих теоретичних знань для прийняття самостійних рішень під час роботи в органах місцевої влади і самоврядування різних рівнів; формуванні потреби систематично вдосконалювати свої знання та творчо їх застосовувати у подальшій практичній діяльності.

ОСНОВНІ ВМІННЯ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ, ЯКИМИ ВОНИ ПОВИННІ ОВОЛОДІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ:

Професійна діяльність зумовлює коло знань та вмінь, необхідних для майбутнього політолога, які визначають рівень його компетентності. Останнє включає: глибоку політичну, історичну, філософську і педагогічну ерудицію;

відповідну політичну культуру, яка допомагає включатись у політичний процес та організувати його на засадах взаємодії і співробітництва; розвинене політичне мислення.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності

ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК 10 Розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку політичних інститутів; здатність до моделювання устрою і механізмів функціонування політичних партій

Забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами

ПРН 01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

ПРН 03 Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності

ПРН 04 Мати навички професійної комунікації

ПРН 05 Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності

ПРН 08 Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН 10 Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Компетентний політолог повинен вміти:

- прогнозувати і проектувати свою діяльність, передбачати можливі результати, труднощі на шляху їх досягнення та способи їх подолання;
- аналізувати і оцінювати результати як своєї діяльності, так і владно-партійних структур;
- працювати й аналітично оцінювати роботу різних підрозділів структури місцевих органів влади (відповідно до їх компетенції);
- організовувати підготовку і проведення масових заходів на рівні села, міста, громади, району;
- здійснювати підготовку і організацію спеціальних заходів: прес-конференцій, виступів, статей, брифінгів, «круглих столів».

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно навчального плану навчальна політологічна практика для здобувачів вищої освіти 2 курсу історичного факультету денної форми навчання ОС «Бакалавр» спеціальності 052 Політологія проводиться у 4 семестрі тривалістю 2 тижні, на неї виділено 3 кредити ЄКТС, що становить 90 годин.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз для проходження здобувачами вищої освіти ОС «бакалавр» навчальної політологічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, де чітко визначаються основні вимоги до баз практики.

Відповідно, базами для проходження здобувачами вищої освіти навчальної політологічної практики є органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації, конкретний перелік яких визначається на основі укладених з ЗВО договорів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організація проведення виробничої політологічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20. 12. 1994

р.), «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, відповідно до програми політологічної практики, ухваленої науково-методичною радою історичного факультету.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на декана історичного факультету та завідувача кафедри.

Навчально-методичне керівництво, а також контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники практики від кафедри і від баз практики.

Завідувач кафедри політології та філософії, факультетський керівник практики проводять зі здобувачами вищої освіти та керівниками інструктивну нараду щодо проходження практики, під час якої студенти отримують чітко визначені завдання з практики, а також зразки звітної документації.

Відповідальність за проведення інструктажу з техніки безпеки несе факультетський керівник практики.

Керівники практики систематично контролюють хід практики студентів та забезпечують підготовку здобувачами вищої освіти звітної документації у визначений термін.

Захист звітів про проходження практики необхідно здійснити відповідно чинного порядку у визначений термін.

Відповідальним керівником за складання звіту про підсумки практики та надання відповідних документів в деканат та на кафедру політології та філософії є факультетський керівник практик.

Результати навчальної політологічної практики студентів заслуховуються на засіданні кафедри політології та філософії та Вченій раді історичного факультету.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики здобувачів вищої освіти II курсу історичного факультету (спеціальність 052 Політологія) визначається «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р., «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, «Методичними рекомендаціями зі складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України» (1996 р.), документами, регламентуючими роботу місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (Конституцією України, Законами України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих Рад», «Про місцеві державні адміністрації», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Виборчий кодекс України». «Про співробітництво територіальних громад», «Про засади державної регіональної політики».

Основними напрямками практичної діяльності здобувачів вищої освіти є:

1. Ознайомлення зі структурою та роботою місцевих органів влади:

а) місцеві ради:

- відділ обслуговування ради;
- організаційний відділ;
- департамент гуманітарної політики;
- загальний відділ;
- управління надання адміністративних послуг;
- відділ введення Державного реєстру виборців;
- інші.

б) місцеві державні адміністрації:

- загальний сектор;
- відділ юридичного та кадрового забезпечення;
- відділ надання адміністративних послуг;
- управління соціального захисту населення;
- служба у справах дітей;
- інші;

2. Ознайомлення з документами, які регламентують роботу структурних підрозділів місцевих органів влади, плануванням роботи, з повноваженнями управлінського складу управлінь та відділів.

3. Вивчення організаційно-правової основи місцевого самоврядування:

- компетенції сільських, селищних, районних, міських, обласних рад;
- повноважень сільського, селищного, міського голови та їх заступників;
- повноважень голови районної, обласної рад та їх заступників;
- повноважень виконавчих органів місцевого самоврядування.

4. Спостереження за роботою структурних підрозділів баз практики та її аналіз під час проходження практики.

Протягом першого дня практики здобувач вищої освіти разом з керівником практики, представником бази практики складає календарний графік проходження практики на період практики, який затверджується керівником практики і передбачає:

- ознайомлення та спостереження за роботою структурних підрозділів бази практики;
- самостійну аналітичну роботу;
- теоретичне опрацювання нормативних документів, які регламентують роботу місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- складання індивідуального графіку роботи практиканта;

- ознайомитися в посадовими обов'язками працівників структурних підрозділів, у яких відбувається практика;
- відвідувати заходи організаційного характеру, що проводяться на базі практики (сесії, збори, колегії, семінари тощо);
- самостійне спостереження та вивчення практичної діяльності інституцій державної влади та місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів, у яких здобувач вищої освіти проходить політологічну практику, визначення властивостей та специфіки їх діяльності, нормативного забезпечення та регламентації, а також шляхів її оптимізації;
- пошукова діяльність в межах визначених завдань від бази практики, спрямована на допомогу у забезпеченні реалізації її функціонування (залежно від специфіки діяльності бази практики);
- виконання індивідуальних завдань від бази практики.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Після завершення практики здобувачі вищої освіти подають керівнику практики наступні матеріали:

- письмовий звіт здобувача вищої освіти про виконання проходження практики підписаний здобувачем вищої освіти та керівником від бази практики;
- щоденник практики;
- розроблений захід (сценарій, стаття, виступ, аналітичний звіт тощо), затверджений керівником бази практики;
- відгук і оцінку роботи здобувача вищої освіти на практиці, підписаний керівником бази практики і затверджений печаткою.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИЦІ

Здобувач вищої освіти-практикант має право:

- одержувати консультації керівників практики з навчального закладу на базі практики з усіх питань щодо проходження практики;
- користуватися джерельним фондом баз практик;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення практики, брати участь у засіданнях кафедри, вченої ради факультету, конференціях та нарадах,.

На період практики один зі здобувачів вищої освіти призначається старостою групи. В його обов'язки входить облік відвідування студентів, виконання доручень керівників практики.

Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики направлення, методичні матеріали (програму, щоденник, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх документів;
- своєчасно прибути до місця проходження практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і внутрішнього розпорядку баз практики;
- відповідально ставитися до виконаної роботи;
- своєчасно оформити звітну документацію і здати керівнику від навчального закладу не пізніше 3-х днів від завершення практики.

У випадку невиконання вказаних обов'язків студент усувається від проходження практики.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Керівник практики має право:

- брати участь у конференціях та нарадах з питань організації і проведення практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення практики;
- відвідувати місця проходження практики здобувачами вищої освіти з метою здійснення контролю за виконанням ними завдань практики;
- працювати у роботі комісії при підведенні підсумків практики та вносити пропозиції щодо оцінювання результатів роботи практикантів.

Керівник практики зобов'язаний:

- забезпечити проведення всіх організаційних заходів у закладі вищої освіти перед практикою здобувачів вищої освіти:
 - інструктаж про проходження практики;
 - надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, індивідуальні завдання, тощо);
 - проведення інструктажу з техніки безпеки;
- дбати про створення належних умов здобувачам вищої освіти для проходження практики та оформлення всіх необхідних документів;
- проводити консультації для здобувачів вищої освіти з різних питань проходження практики;
- виконувати всі роботи, передбачені програмою практики;
- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із пропозиціями щодо поліпшення подальшої її організації та проведення.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПРАКТИКИ

Інструктаж здобувачів вищої освіти з техніки безпеки здійснює загальний керівник практики під час проведення настановної конференції. Інструктаж проводиться відповідно до “Інструкції № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики” (Наказ ректора № 6-ОД від 13

1. Загальні положення

1.1. Інструкція визначає вимоги з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти, які направляються для проходження практики.

1.2. Практика здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою освітнього процесу в університеті та проводиться на визначених підприємствах, організаціях, установах – базах практики, які відповідають вимогам нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.3. Здобувачів вищої освіти направляють на практику в організації та установи, з якими укладено договір на проведення практики (у випадку зовнішніх баз практики).

1.4. Виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачами вищої освіти під час проходження практики є обов'язковим.

1.5. До початку практики керівники практики від кафедр обстежують робочі місця здобувачів вищої освіти-практикантів.

1.5. Обов'язковою умовою допущення здобувачів вищої освіти до проходження практики є проходження ними інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності з відповідним документальним оформленням.

1.6. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись вимог щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку установи та берегти державну власність.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи здобувача-практиканта:

2.1. Здобувач вищої освіти-практикант до початку практики:

- отримує від керівника практики консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;
- отримує номер телефону керівника практики від кафедри для повідомлення в разі виникнення нестандартної ситуації;
- своєчасно прибуває на базу практики.

2.1. При прибутті на базу практики практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

2.2. Здобувачу вищої освіти-практиканту створюють безпечні умови праці для проходження практики. У перший день практики здобувач вищої освіти-практикант на базі проходження практики прослуховує вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, первинний інструктаж на робочому місці (з обов'язковим оформленням у відповідних журналах реєстрації інструктажів) та неухильно їх дотримується.

2.3 Здобувач вищої освіти має бути ознайомлений з тим, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для виробничих приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

2.4. Під час проходження практики, в процесі виконання будь-яких робіт та під час перебування на території бази практики здобувач вищої освіти-практикант дбає про особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей.

2.5. Перед початком роботи здобувач вищої освіти оглядає своє робоче місце, звільняє його від зайвих предметів, звертає увагу на небезпечні фактори.

3. Вимоги безпеки під час проходження практики

3.1. Здобувач вищої освіти-практикант повинен виконувати винятково завдання, які передбачені програмою практики.

3.2. У разі притягнення здобувача вищої освіти-практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно повідомити про це керівника практики від кафедри.

3.3. Під час проходження практики **ЗАБОРОНЕНО:**

- порушувати правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики;
- залишати робоче місце без дозволу керівника практики від бази практики, керівника практики від кафедри;
- відволікати від роботи працівників установи, які його оточують;
- у разі встановлення порушень вимог охорони праці в службовому приміщенні розпочинати чи продовжувати роботу до усунення небезпеки, якщо це загрожує життю та здоров'ю, обов'язково повідомити про це керівника бази практики;
- під час виникнення несправності обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) самостійно їх ремонтувати, натомість потрібно негайно повідомити безпосереднього керівника бази практики та припинити роботу до усунення недоліків; заборонено виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці.

3.4. Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний:

- дотримуватися дисципліни праці; берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники тощо; виконувати вимоги охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями; тримати в порядку та чистоті своє робоче місце,

не порушувати санітарні правила у приміщеннях; утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки;

- повідомляти керівника закладу/бази практики про всі недоліки, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, небезпеку виникнення травм при експлуатації обладнання, інструментів тощо);

- вжити екстрених заходів за погіршення стану здоров'я учня/здобувача вищої освіти (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа та ін.) (у разі проходження практики в закладах освіти), надати йому необхідну першу (долікарську) допомогу та викликати медичного працівника;

- дбати про особисту безпеку, повідомляти про погіршення стану власного здоров'я під час проходження практики.

4. Вимоги безпеки в аварійній ситуації

4.1. негайно припинити роботу та повідомити керівника практики від бази практики в разі:

- погіршення особистого стану здоров'я, отримання травми;
- виникнення пожежі;
- виникнення несправностей у роботі приладів та обладнання, що використовуються для виконання завдань практики;
- вимкнення електроенергії;
- появи запаху газу тощо.

4.2. Для усунення аварійної ситуації здобувач вищої освіти-практикант виконує вказівки керівника робіт/керівника практики від бази практики, якщо це не призведе до погіршення стану його здоров'я.

5. Вимоги безпеки після завершення проходження практики

5.1. Привести в порядок своє робоче місце та передати його керівнику практики від бази практики.

5.2. Повідомити керівника закладу про закінчення роботи та всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

5.3. Після закінчення терміну практики звітувати про виконання програми та індивідуального завдання керівникові практики від бази практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ:

Підсумкова оцінка діяльності здобувача вищої освіти є комплексною та враховує кожен вид роботи й оцінку діяльності практиканта з бази практики. Загальна кількість балів – **100**.

Оцінка ставиться за виконання здобувачами вищої освіти усіх вимог і завдань програми практики та якість звітної документації на основі

результатів захисту перед комісією. Вона висловлюється членами комісії з урахуванням:

- ступеня сформованості професійних умінь і навичок;
- рівня теоретичного осмислення здобувачами вищої освіти своєї практичної діяльності;
- рівня професійної спрямованості та соціальної активності майбутніх фахівців;
- рівня активності та мобільності у процесі виконання завдань практикантом, здатності до професійного саморозвитку;
- здібностей до самоаналізу, об'єктивної самооцінки всіх видів професійної діяльності, рівня компетентності;
- дисциплінованості та відповідальності, правильності та грамотності оформлення звітних матеріалів практики;
- відзива-характеристики на здобувача вищої освіти з місця проходження практики.

Оцінка за навчальну / виробничу практику виставляється у формі задіку / диференційованого заліку, вноситься до заліково-екзаменаційної відомості за підписами членів комісії і до залікової книжки студента.

Оцінювання практики проводиться згідно з системою залікових кредитів (ECTS), відповідно до «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» та «Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)».

РОЗПОДІЛ БАЛІВ за результатами оцінювання навчальної практики¹,
видом підсумкового контролю яких є *залік*:

Поточний контроль (90 балів)				Захист практики	Сума
Виконання основного завдання	Виконання індивідуального завдання	Опрацювання законодавчих документів	Повнота та якість оформлення документації	10 балів	100 балів
40 балів	20 балів	15 балів	15 балів		

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

¹ Див.: Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

На оцінку А (90-100 балів) – “ВІДМІННО” заслуговує практична робота здобувача вищої освіти, який систематично та на високому рівні виконував поставлені перед ним завдання, змістовно, якісно й охайно оформив усю звітну документацію, вчасно здав її керівникові, вміло проаналізував свою роботу у звіті, отримав відмінну характеристику, виконав індивідуальне завдання та опрацював законодавчу базу, вдало захистив практику перед комісією.

На оцінки В (82-89 балів) та С (75-81 бал) – “ДУЖЕ ДОБРЕ” та “ДОБРЕ” заслуговує здобувач вищої освіти, який старанно виконував покладену на нього роботу, правильно, охайно оформив документацію, але отримав певні зауваження від керівника бази практики або керівника від кафедри щодо якості виконання або ступеня володіння матеріалом, культури мовлення, виконання індивідуального завдання тощо; не досить повно проаналізував свою роботу у звіті; отримав добрі характеристики, виконав індивідуальне завдання та опрацював законодавчу базу; на належному рівні захистив звіт перед комісією.

Оцінки D (67-74 бали) та E (60-66 балів) – “ЗАДОВІЛЬНО” виставляються здобувачу вищої освіти, який виконав програму практики, але працював лише на достатньому рівні, недостатньо активно включаючись в роботу бази практики, одержав задовільну характеристику від керівника з бази практики; недостатньо проаналізував свою роботу у звіті; отримав

задовільні характеристики; не виконав або погано виконав індивідуальне завдання; задовільно захистив звіт перед комісією.

Оцінка FX (35-59 балів) – “НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо). За рішенням комісії із захисту практика студентові може бути продовжена (але на термін, що вкладається у поточний семестр); набрав за результатами діяльності менше за 60 балів з причин, що не залежали або частково залежали від нього. Рішенням комісії практика цьому студентові також може бути продовжена.

Оцінка F (менше за 34 бали) – “НЕЗАДОВІЛЬНО” виставляється студентові, який без поважних причин не виконав програму практики; часто припускався помилок у виконанні фахових та індивідуальних завдань; не підготував усієї належної документації; не захищав або дуже погано захищав свій звіт перед комісією тощо. Студент, який отримав оцінку F, відраховується з університету.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПОЛІТОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики, протягом трьох днів, здобувачі вищої освіти проводять узагальнення зібраних під час практики матеріалів та складають підсумковий звіт про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форма звітності – письмовий звіт, який разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики подається на захист. Він має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції. Щоденник є частиною звіту здобувача вищої освіти.

Звітні матеріали, подані здобувачами вищої освіти, перевіряються та оцінюються викладачами-керівниками практики. Звіт підписує здобувач вищої освіти, оцінює та підписує безпосередній керівник від бази практики.

Звіт з практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практик. До складу комісії входять керівники практики від кафедри. Кожен здобувач звітує про виконану роботу під час проходження практики, відповідає на запитання, поставлені членами комісії, бере участь у обговоренні проблем, пов'язаних із організацією і проведенням практики, вносить пропозиції щодо поліпшення підготовки практики.

Здобувачеві вищої освіти, що не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно. Здобувач вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту з практики, відраховується з Університету за невиконання навчального плану.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗА УМОВИ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Забезпечення здобувачам вищої освіти проходження практики у дистанційному форматі (елементами дистанційного формату), відповідно до Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, передбачає наявність чітко визначеної структури заходів, оптимального планування та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Здобувач вищої освіти повинен зосередитися на ознайомленні з розробленою провідними фахівцями кафедри політології та філософії програмою практики, її основними завданнями, визначеними у ній, а також на формуванні графіку проходження практики.

Реєстрація здобувача вищої освіти у MOODLE дозволяє отримувати всі необхідні матеріали та звітувати щодо результативності виконання визначених завдань.

Програма практики дозволяє застосовувати різноманітні форми роботи, серед яких варто зосередитись на дистанційному спостереженні, нормативному аналізі, аналізі інтернет-ресурсів, документів, звітів, текстів, програм, порівняльному аналізі, SWOT-аналізі, Big Data-аналізі тощо, проведенні соціопитувань, інтерв'ю, виконанні індивідуальних завдань від баз практик.

Здобувачі вищої освіти здійснюють самотійно або групами аналіз політичних процесів, засідань державних органів або органів місцевого самоврядування, діяльності політичних партій чи громадських організацій, соціально-політичної ситуації в регіоні тощо, розробляють аналітичні рекомендації або моделюють політичні переговори, виборчі кампанії та ін. Синхронні заняття, такі як вебінари або онлайн-семінари, дозволяють обговорювати ключові запитання у реальному часі.

Ключовим аспектом проходження практики у дистанційному форматі або з елементами дистанційної роботи має бути регулярна взаємодія з керівниками практики від кафедри та бази практики за допомогою сучасних засобів комунікації. Здобувачі вищої освіти можуть отримувати консультації за допомогою дистанційних засобів зв'язку (менеджери, корпоративна електронна пошта, платформи Zoom або Google Meet та інших), що забезпечуватиме оперативність зворотного зв'язку та своєчасне корегування діяльності практикантів у процесі виконання завдань.

Важливою складовою повинна стати організація регулярних онлайн-консультацій, під час яких можна обговорювати проміжні результати роботи, уточнювати завдання та отримувати рекомендації щодо їх виконання. Проміжні контрольні заходи можуть включати презентації частин роботи у форматі відеоконференцій, де здобувачі вищої освіти подають свої попередні висновки та пропозиції.

Підсумкове оцінювання проводиться через захист звіту про проходження практики, який включає аналіз виконаних завдань та висновків. Захист може здійснюватися в синхронному режимі з використанням платформ, таких як Zoom або Google Meet, що забезпечують автентифікацію учасників.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виборчий кодекс України 396-IX від 15.03.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Конституція України 254к/96-ВР від 01.01. 2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Демченко І.Л. Навчальний посібник для працівників органів місцевого самоврядування із проведення досліджень громадської думки на місцевому рівні. Київ. 2013. 25 с.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І.І. Бодрова, С.В. Болдирєв, В.О. Величко та ін. ; за ред. С.Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2017. 392 с.
5. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : посіб. для підготовки до іспиту / уклад.: С.Г. Серьогіна, І.І. Бодрова, С.В. Болдирєв, П.М. Любченко та ін.; за заг. ред.. С.Г. Серьогіної. Х., 2017 373 с.
6. Журавський В.С., Серьогін В.О., Ярмиш О.Н. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004. 672 с.
7. Карпенко О.О., Матліна М. М. Сучасне діловодство : навчальний посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. 75 с.
8. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник ; 2-е вид., перероб. і доп. К.: Юрінком Інтер, 2007. 504 с.
9. Лазор О.Д. , Лазор О.Я. Місцеве самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід : навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене. К: Дакор, 2004. 560 с.
10. Лазор О., Лазор О., Лазарева І. Основи державного управління та місцевого самоврядування. К. : Дакор. 2007. 312 с.
11. Практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування «Організація співробітництва територіальних громад в Україні». Київ. 2017. 105 с.
12. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / за заг. ред. : С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 164 с.
13. Про засади державної регіональної політики : Закон України 156-VIII від 05.02.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України 280/97-ВР від 13. 02. 2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Про місцеві державні адміністрації : Закон України 586 XIV від 01. 01. 2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
16. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України 2493-III від 01. 08. 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
17. Про співробітництво територіальних громад : Закон України 1508-VII від 17.06.2014 : Закон України. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>

18. Про статус депутатів місцевих Рад : Закон України 93 ІV від 16. 11. 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15#Text>

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Титульний лист має такий вигляд:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу _____ факультету

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Спеціальності (шифр, назва) _____

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

про проходження навчальної політологічної практики в _____

_____ (назва закладу, місце знаходження, керівник практики)

СХЕМА ЗВІТУ ЗА ПРАКТИКУ

1. Загальні відомості про базу практики та терміни проходження практики.
2. Ознайомлення з роботою різних структурних підрозділів органів влади та завідувачів, начальників відділів та управлінь (вказати теми бесід).
3. Спостереження за роботою структурних відділів місцевих органів влади.
4. Ознайомлення з документацією та планами роботи відділів і управлінь (вказати конкретно).
5. Вивчення і аналіз документів, які регламентують діяльність місцевих органів влади.
6. Труднощі у виконанні завдань практики.
7. Висновки:
 - що дала практика здобувачу вищої освіти;
 - позитивне в організації та проведенні практики;
 - недоліки організації та проходження практики (конкретно), шляхи їх подолання (пропозиції);
 - пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.